

پیشگامان شعر معاصر

سهراب سپهری

نقاش

دکتر نظام‌الدین نوری کوتنائی

عضو هیأت علمی دانشگاه تهران

سرشناسه	: نوری کوتنائی، نظام‌الدین، ۱۳۲۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: سهراب سپهری، نقاش/ مولف نظام‌الدین نوری کوتنائی.
مشخصات نشر	: تهران: نشر زهره، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۵ ص؛ ۵/۲۱×۱۴/۱۴ س.م.
فروست	: پیشگامان شعر معاصر.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۵۷۰۴-۳۶-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: چاپ قبلی: نشر زهره، ۱۳۸۴ (۱۵۳ ص).
موضوع	: سپهری، سهراب، ۱۳۰۷ - ۱۳۵۹ - نقد و تفسیر
موضوع	: and interpretation - Criticism ۱۹۸۰ - ۱۹۲۸ Sepehri, Sohrab, :
موضوع	: شعر فارسی - قرن ۱۴ - تاریخ و نقد
موضوع	: Persian poetry - ۲۰th century -- History and criticism :
موضوع	: نقاشان ایرانی - قرن ۱۴
موضوع	: Painters -- Iran - ۲۰th century :
رده بندی کنگر	: ۱۳۹۶ س ۹/ن ۹۴/۸۰ PIR
رده بندی دیویی	: ۸۱۶/۶۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۰۷۷۵۸

نشر زهره

عنوان: پیشگامان شعر معاصر، سهراب سپهری، نقاش

مؤلف: نظام‌الدین نوری کوتنائی

طراح: علی عشقی

حروف‌نگار و صفحه‌آرا: طاهره شامانیان

چاپ: اول ۱۳۹۶

تعداد: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۷۰۴-۳۶-۸

نشانی: خیابان انقلاب، خ وصال شیرازی، کوچه ماهان، پلاک ۴، زنگ اول

تلفن: ۶۶۴۹۸۴۵۹ - ۰۹۳۰۲۴۳۴۳۴۱

فهرست

پیش‌گفتار.....	۷
۱: شرح احوال سهراب.....	۱۱
۲: طبیعت و اشیا در شعر سهراب.....	۱۵
۳: هنر نقاشی سهراب.....	۳۷
۴: مظهره‌بایی سهراب.....	۴۱
۵: ساظر خیال، پردازي در شعر سهراب.....	۴۷
۷: جهان بینی سهراب.....	۶۳
۸: رفتار قامت‌ها در استخوانی.....	۶۷
۹: گزیده‌ای از اشعار سهراب.....	۷۳
غمی غمناک.....	۷۳
دنگ.....	۷۵
سرود زهر.....	۷۸
گل کاشی.....	۸۰
صدای پای آب.....	۸۲
آب.....	۹۵
نشانی.....	۹۷
واحه‌ای در لحظه.....	۹۹
تا انتها حضور.....	۱۰۰
اشعاری که در هشت کتاب نیامده است.....	۱۰۳
«آه که با غم گذشت...».....	۱۰۳
بیمار.....	۱۱۲

۱۱۴.....زندگی

۱۱۶.....خیال پدر

۱۱۸.....دمی باید

۱۱۹.....همتا

www.ketab.ir

پیش‌گفتار

بسر فرزند زمان است، بدین معنی که زمان در دامن خود فرزندانش را می‌پروراند و میان خود و او علق و علاقه‌ای ناگسستنی ایجاد می‌کند. این فرزند جدید سخنان فرزندان خانواده گذشته خود را که هم اکنون در جرگه سالخورده‌گان کهن قرار دارد، کمتر می‌فهمد.

همان‌طور که دانش‌ریاز امروز کمتر موفق می‌شوند تا متوفی چون: مرزبان‌نامه، کلیله و دمنه، اسرار التوحید، دره نادری، جوهری و اشعار خاقانی، منوچهری، ناصر خسرو و سایر اینها را به خوبی دریابند و یا در مسائل اجتماعی و فرهنگی مثلاً لباسی که در گذشته مرسوم بوده، با لباسی که جوانان امروز می‌پوشند، با هم مقایسه دارند، زیرا آنچه را که پیران در خشت خام می‌بینند، جوانان در آینه مدرنیت و این طول موج کوتاه و بلند و هماهنگی رنگ‌ها، در روحیه جوانان بیشتر اثر می‌کند.

کودکی دوره‌ای است شیرین و شاد که مربوط به گذشته انسان می‌شود، حال که در آن زندگی می‌کنیم در آن جریان داریم. با بررسی گذشته و حال می‌توانیم آینده را ترسیم نماییم.

زندگی، مانند همه انسان‌ها که با هم تفاوت دارند، متفاوت است. به تعداد افراد بشر، طرز تفکر وجود دارد، حتی میان دو نفر، معنای زندگی متفاوت است. زندگی مثل خورشید یک روند دارد، و همیشه یکنواخت در

سیر خود ادامه می‌دهد، اما این نور در پشت شیشه‌های رنگی، گوناگون جلوه می‌کند، یعنی هر کس با شیشه رنگی عینکش، زندگی را مشاهده می‌کند: سفید، سیاه، زرد، سبز، قرمز و نظایر اینها. زندگی مانند قطعه شعر است، یک غزل شاد و زیباست و یا به عکس قطعه‌ای غمگین است.

درباره زندگی کتاب‌های متعددی نوشته شده است، اما باز هم ناشناخته است، زیرا عامل شناخت آن - که انسان باشد - خود نیز ناشناخته و مجهول است و به تعداد آدم‌ها، شیوه زندگی وجود دارد.

انسان با حس‌هایش زنده است، خاطرات مربوط به گذشته است و امید مربوط به آینده این خاطرات زندگی ممکن است تلخ یا شیرین یا توأم باشد به هر حال، باید به شیرینی‌هایش توجه کنیم و تلخی‌هایش را از یاد ببریم. اگر به تلخی‌هایش توجه کنیم و همیشه آن را در نظر داشته باشیم، در آن صورت به خرد سخت گرفته‌ایم. همین افکار ناخوش و مأیوس است که انسان را بی‌ثمر بار می‌آورد.

همان‌گونه گیاهی که جوانه می‌زند، نه به بی‌بذر باشد، هر عملی که از آدمی سر می‌زند، از بذره‌های اندیشه شأنت می‌گیرد، و بدون آن بذرها نمی‌تواند پدیدار شود. این به طریقی یکسکن، آن‌ها را به اصطلاح «خودانگیخته» و «بی‌تأمل» و همچنین اعمالی که سببید به اجرا در می‌آیند را در بر می‌گیرد. کنش، شکوفه اندیشه است، و شادمانی و رنج، میوه‌هایش. از این‌رو آدمی ثمره شیرین و تلخ کشت خود را می‌دَرود.

اندیشه ذهن، ما را آفریده است. آنچه هستیم، با اندیشه پرداخته و بنا شده است. اگر ذهن آدمی از اندیشه‌های پلید آکنده باشد، به درد گرفتار می‌آید و اگر دارای اندیشه پاک باشد، بی‌تردید شادمانی، همچون سایه به دنبالش می‌آید.

در زندگی هر کس ممکن است لحظاتی و یا مدتی تیرگی حاکم شود، اما این مشکل موجود با هدیه کوچک مانند یک شاخه گل یا یک جعبه شیرینی تبدیل به روشنی می‌گردد.

این اعمال و رفتارها مثل ابزار پیچ و مهره‌های اتصالی زندگی هستند که به ساختمان آن دوام و بقا می‌بخشند. به امید روزی که همه به مقام سعادت‌مندی نایل شویم.

نظام‌الدین نوری